

La vista és la que treballa

Hem observat que, moltes vegades, en diferents articles inserits a la nostra publicació, s'usen inadequadament les proporcions *per* i *per a*.

A fi i efecte de posar-hi una mica de cura, avui volem consignar unes breus normes, per tal que tots plegats procurem tenir-les en compte a l'hora d'escriure aquests mots.

Usarem, doncs, la preposició *per*, davant d'un nom o d'un pronom, sempre i quan representin el motiu, el mitjà o bé l'autor de l'acció expressada pel verb. Exemples: *ho ha fet per por*; *per la vida es perd la vida*; *per ell hem guanyat*.

En canvi, escriurem *per a*, quan vulguem significar la finalitat, l'objecte o bé la destinació. Exemples: *no tinc prou diners per a tothom*; *no ets bo per a res*; *hem comprat un llibre per a la nena*.

També usarem *per*, davant d'un infinitiu, quan l'oració que el conté depèn d'un verb. Exemples: *he vingut per veure els amics*; *m'hi vaig acostar per sentir-nos millor*; *m'esperen per dir-li-ho*.

Escriurem *per a*, quan l'oració que conté l'infinitiu depèn d'un nom, d'un adjectiu o d'un verb acompanyat d'una negació. Exemples: *han dut fruita per a vendre*; *homes bons per a ser dirigents*; *no serveix per a mestre*; *no n'hi havia prou per a convèncer*.

Finalment, hem de recordar que cal bandejar absolutament la combinació *per a que*, tan sovintejada, la qual substituirem per mot *perquè*.

Una altra errada que hem observat a la secció «Vila oberta». Hem llegit la frase *robatori de moneders*. No tenim notícia que a Granollers hi hagi cap fàbrica de moneda. Per tant, és impossible robar moneders, posat que un *moneder*, en català (i fins i tot en castellà, *monedero*, 1.ª accepció del Diccionari de la Llengua Castellana), significa *el qui fabrica moneda*. Per tant, com que creiem que allò que es volia assabentar al públic és que malauradament es va estenent la pràctica del robatori d'aquestes bosses o carteretes per a portar diners, les quals, principalment, usen les dones, calia escriure, llavors, la paraula *portamonedes*.

I, ara, volem formular una pregunta a l'admirat mestre i gran amic Xixu. A la seva darrera «Glosa», hem observat el mot *deports*. Nosaltres no tenim tampoc notícia que l'Institut d'Estudis Catalans hagi admès, fins avui, aquest mot. Sabem només que per tal d'expressar la pràctica d'un joc o d'un exercici corporal en què es fa prova d'agilitat i destresa o de força, i que aprofita al cos i a l'esperit, al qual dona promptitud, ardidesa, tenacitat, etc., com són els jocs de pilota, la natació, l'excursionisme, etc., cal utilitzar la paraula *esport*. Si anem lluny d'osques, agraïrem la informació.

I, per avui, prou. Gràcies per la vostra atenció.

R. M. C.

Gavineta xafardera Complanta pels companys assassinats

—«La ira, la ràbia més intensa m'absorbeix i se m'emporta per viaranyes aliens, fins ara, a la meua manera de ser. I vull deixar palesa la meua indignació, que arriba a ser sublimada per una naixent rebel·lió contra l'espècie humana.

«La fellonia m'arrabassa. I jo, que mai havia sentit la còlera, ara la sento vibrant, impotent per ara, dins del meu pobre pit.

«Ho havia escoltat, d'antuvi, pel transistor. Després, una gavina que havia fugit espaiada d'allà, m'ho ha contat amb pèls i senyals. Em costava de creure-ho però era brutalment cert. L'agressió humana als animals havia estat funesta per a les gavines un cop més, i no tan sols per a nosaltres, sinó per a una quantitat dels germans animals, ocells i peixos.

«Galícia. Un vaixell encarregat del transport de petroli es va esberlar com una glà. El mortífer líquid es va escampar per l'aigua i ens està causant la mort més cruel i lenta que et puguis imaginar.

«Milions d'anys ha estat l'home compartint la vida i la mort amb els animals, però mai havia destruït el medi ambient. Fins fa poc, fins a la civilització industrial, no ens han arribat aquestes agressions salvatges.

«I ara, un atemptat mortal més, un de tants. Saps com moren les gavines, ara, a Galícia? Ja no temen que trobaran la mort, però la gana les empeny a llançar-se un cop més a l'aigua, per caçar un peix. Els ois les empasturen i no poden arrancar el vol. Les corrents o el seu estorç, les porten a les platges on van morint de gana, i sobretot de la tristesa de no poder emprendre mai més el vol.

«Assassinat! Assassinat en massa! Massacre ignominiosa en nom de la civilització!

—«Però el progrés...

—«Ni progressos ni samfaines! Vosaltres, els coloms, pot ser que us vagi bé tot això, sou unes aus «civilitzades» i viviu a les ciutats, de la mà de l'home. Sou una mica la seva excusa moral, ja que us dona unes molles de pa pensant que fa un bé a la natura... Quina barra! Així que pugui, se us menja amb un arros a la cassola!

«Volia dir-te però, el que em sembla més important. I és que els humans no se'n preocupen pas gens de les nostres vides. Hi ha, sí, uns bons jans, uns bona-ies, que es diuen ecologistes, que treballen per recuperar una mica l'habitat net que teníem fa tan sols cinquanta o seixanta anys. Quatre ecologistes de bona fe entrontats a totes les multinacionals i a la força dels Estats... Quin desequilibri de poders! El Món està tocat de mort.

«No cal que ens encaparrarem a convencer l'home que tots els animals som tan fills de Déu com ell mateix, doncs, de tan totxo que es, s'entossudeix a pensar que es l'únic ser de la Creació que posseeix una ànima. Passareis! Si es veïessin amb els nostres ulls...

«Monopolitzen l'esperit. I si algun atrevit gosa parlar d'una vida ànima dins dels animals, ha de ser en un estat d'inferioritat. Ànimes de segona classe. I si hom parla dels vegetals, està mig foll, i si algú gosés dir que Déu va infondre ànima des de l'home més savi fins a la darrera pedreta de la platja més perduda, el tancarien a un manicomi.

«Tu creus que l'home, l'únic ser de la Creació que mata per matar, que s'autodestruïx, que sap sentir odi, és l'únic que ha de tenir ànima? Si és així, si l'ànima de què es parla és la que els diferencia en aquest sentit de les espècies animals, ja els la regalo. No la vull pas aquesta ànima. Ara, si l'ànima de la que es parla és aquesta teòrica ànima de la vida eterna i tot això... Com poden ser tan creguts? T'imagines una «vida eterna» formada tan sols per sers humans? Quina mamarratxada!

—«Per això, els humans no parlen de crims en aquests casos.

—«No volen carregar la seva consciència amb més assassinats. En diuen «catàstrofe ecològica» i es queden tan «panxos».

«Però nosaltres, els animals, ho veiem amb altres ulls tot això. I que no em vinguin amb històries de progressos i altres ruqueries. Si hi ha una altra vida, l'home haurà de respondre no tan sols dels seus crims dintre de la seva pròpia espècie. Haurà de respondre de cada un dels assassinats que hagi comès amb els animals, i amb totes les coses de la Terra. Ja veuràs, ja, quins mals de ventre...!

—«Ja els podrien venir ara a més d'un, aquests mals de ventre...

—«Una hora o l'altra els tindran. No pateixis. Però, mentrestant, no puc deixar de plorar amb ràbia mal continguda, pels meus companys assassinats...

Daar se'm va acostar i amb les seves ales em va cenyir, tendrament, l'esquena. Ell, m'entenia.

— Els humans, no ho sé.

Gavineta